www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی تخصصی	رشته: ادبیات و علوم انسانی - معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۴/۳/۵	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خردادماه) سال ۱۳۸٤		اداره کل سنجش وارزشیابی تحصیلی	

ردیف	سؤالات	نمره
۱	**الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره)**	
	ابیات و عبارات زیر را به نثر روان برگردانید .	
	۱- امکان ندارد احدی بتواند قلمش را بزند .	۰/۲۵
	۲- انسان کامل عالم را راست کند .	۰/۲۵
	۳- بازرگان حمّال را قراضه ای بداد .	۰/۲۵
	٤- کتابی بود در ماتَرَک پدرم .	۰/۲۵
	۵- چون داد عادلان به جهان در ، بقا نکرد بیداد ظالمان شما نیز بگذرد	۰/۵
	٦- سخن های ناخوش زمن دور دار به بدها دل دیو رنجور دار	۰/۵
	۷- تو نیز اگر توانی ، سر خویش گیر و راه مجانبت پیش .	۰/۵
	۸- چون دمنه بدید که شیر در تقریب گاو چه ترحیب می نماید ، خواب و قرار وی بشد .	۰/۷۵
	۹- به اعضا پشّه ای همچندِ پیل است در اسما قطره ای مانند نیل است	۰/۷۵
	۱۰- از روی خاک سر به میان سما کشید آن خِنگِ باد پایِ گسسته عنان برف	۱
	۱۱- این مرد از کرانه بجَستی و فرصتی جُستی و تضریب کردی و اَلَمی بزرگ بدین چاکر رسانیدی .	۱
۲	**ب) لغت (۲ نمره)**	۲
	معنی واژگان مشخص شده را بنویسید.	
	۱- از او دور شد دانش و فرّهی . ۲- شخص ، آزاد مردان را اصطناع کند .	
	۳- نتوانستند نزدیک آتش شدن از تبش . ٤- خدایت ثنا گفت و تبجیل کرد .	
	۵- یکی نیز بگرفت خُنیاگر ی را . ٦- چرا در ترقیم این صفحات از عقلا دلالت نخواستی ؟	
	۷- که ما وی را اندر وِرد نماز چنان همی بینیم . ۸- جرگه ی شکارگاه مرال است .	
۳	**پ) خودآزمایی (٤ نمره)**	
	۱- در مصراع « نهد زرّین قدح در صحن بستان » منظور از « قدح زرّین » را بنویسید .	۰/۵
	۲- منظور از عبارت « خام دست خامه به دست » چیست ؟	۰/۵
	۳- مقصود مولانا از بیت « قافیه اندیشم و دلدار من / گویدم مندیش جز دیدار من » چیست ؟	۰/۵
	٤- دربیت زیر مقصود شاعر را از « دریا » و « شبنم » بنویسید.	۰/۵
	چون به دریا می توانی راه یافت سوی یک شبنم چرا باید شتافت ؟	
	۵- با توجه به بیت زیر ، چرا شاعر گل ها را رنگ پریده توصیف می کند ؟	۰/۵
	به تماشای غنچه های شهید گل به رنگ پریده می آید	
	٦- دربیت«به یک کرامت آبی نگاه دوخته اید/کدام پنجره این گونه باز سوی خداست» ، «کرامت آبی» در چه مفهومی به کار رفته است ؟	۰/۵
	۷- مفهوم عبارت « سنگ سراچه ی دل به الماس آب دیده می سفتم . » چه می باشد ؟	۰/۵
	۸- معنای کنایی «بر باد نشاندن » را با توجه به عبارت زیر بنویسید .	۰/۵
	چون دمنه از اغرای شیر بپرداخت ، خواست که گاو را ببیند و او را هم بر باد نشاند .	
	« ادامه ی سؤال ها در صفحه ی دوم »	

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: **ادبیات فارسی تخصصی**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی - معارف اسلامی**	ساعت شروع : **۸** صبح	مدت امتحان: **۸۰** دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : ۱۳۸۴/۳/۵	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در **نوبت دوم (خردادماه)** سال **۱۳۸٤**		اداره کل سنجش وارزشیابی تحصیلی	

ردیف	سؤالات	نمره
٤	**ت) دانش های ادبی (۳ نمره)**	
	۱- کتاب « **لطایف الطّوایف**» از کیست ؟	۰/۲۵
	۲- « **مجموعه سروده های عاشورایی** » سید حسن حسینی چه نام دارد ؟	۰/۲۵
	۳- نام دیگر کتاب « **تاریخ بیهقی** » چیست ؟	۰/۲۵
	٤- یکی از آثار منثور « **شیخ محمود شبستری** » را بنویسید .	۰/۲۵
	۵- معانی مختلف ایهام لطیف به کار رفته در بیت زیر را بنویسید .	۰/۵
	نه همین می رمد آن نو گل خندان از من می کشد خار در این بادیه ، دامان از من	
	٦- هر یک از آثار زیر جزء کدام دسته از انواع نثر فارسی هستند ؟	۰/۵
	الف) قصص الانبیا **ب)** حبیب السیر	
	۷- در عالم هنر و ادب سخن نمادین به چگونه بیانی گفته می شود ؟	۰/۵
	۸- در بیت زیر « **مشبّه** » و «**مشبّه به** » را مشخص نمایید .	۰/۵
	بـر گل سـرخ از نـم اوفتاده لآلـی هـم چـو عـرق بر عذار شاهـد غضبان	
۵	**ث) درک مطلب (٤ نمره)**	
	۱- با توجّه به متن زیر به پرسش ها پاسخ دهید .	
	چون حسنک بیامد ، خواجه بر پای خاست ؛ چون او این مَکْرُمت بکرد ، همه بر پای خاستند . بوسهل زوزنی بر خشم خود طاقت نداشت ؛ برخاست نه تمام و بر خویشتن می ژکید . خواجه احمد او را گفت : « در همه کارها ناتمامی .» وی نیک از جای بشد .	
	الف) علّت عصبانیت « **بوسهل** » چه بود ؟	۰/۵
	ب) با توجه به عبارت بالا « **بر خویشتن می ژکید .** » یعنی چه ؟	۰/۵
	۲- با توجه به ابیات زیر به پرسش ها پاسخ دهید .	
	که گر مـن دهـم دسـت بنـد ورا وگر سـر فـرازم کمـنـد ورا	
	دو کار است هر دو به نفرین و بد گزاینـده رسمـی نو آیین و بد	
	هم از بـنـد او بـد شـود نـام من هم از کشتنش بد سرانجام من	
	الف) منظور از « **دو کار** » چیست ؟	۰/۵
	ب) در چه صورت رستم عاقبت شومی خواهد داشت ؟	۰/۵
	۳- در بیت «مرکب استانید پس آواز داد / آن سلام و آن امانت باز داد » منظور از « **امانت** » چیست؟	۰/۵
	٤- پیام اخلاقی حکایت زیر را بنویسید .	۰/۵
	« شیطان را پرسیدند که کدام طایفه را دوست داری ؟ گفت : « دلاّلان را . » گفتند : « چرا ؟ » گفت : « از بهر آن که من به سخن دروغ از ایشان خرسند بودم ، ایشان سوگند دروغ نیز بدان افزودند »!	
	۵- مفهوم کلی بیت « اگر یک ذرّه را برگیری از جای / خلل یابد همه عالم سراپای » چیست ؟	۰/۵
	٦- در بیت زیر منظور از « **دشت** » و « **راه نورد** » چیست ؟	۰/۵
	از راهروانِ سـفر عشـق در این دشـت گلگونه سرشکی است اگر راه نوردی است	
٦	**ج) شعر حفظی (۱ نمره)**	
	ابیات زیر را کامل کنید .	
	۱- چو شمـعم بـرفـروز از ..... بـر آن آتـش دلـم ..... زن	۰/۵
	۲- باز آمدم چون عید نو ، تا قفل زندان بشکنم	۰/۵
	« پیوسته پیروز باشید »	۲۰ جمع نمره

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

٥٩٩

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: **ادبیات فارسی تخصصی**	رشته: **ادبیات و علوم انسانی - معارف اسلامی**
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۸۴/۳/۵
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در **نوبت دوم (خردادماه)** سال **۱۳۸٤**	*اداره کل سنجش وارزشیابی تحصیلی*

ردیف	راهنمای تصحیح
۱	**الف) معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره)** **نظر همکاران گرامی در این بخش صائب است.**
۲	**ب) لغت (۲ نمره)** ۱- شکوه ، شوکت (۰/۲۵) ۲- کسی را پروراندن ؛یعنی ، او را به خود نزدیک کردن و به او نیکی کردن ، برگزیدن (۰/۲۵) ۳- گرما ، حرارت (۰/۲۵) ٤- بزرگ داشتن ، بزرگ شمردن (۰/۲۵) ۵- آوازخوان ، خواننده ، سرودگوی (۰/۲۵) ٦- نوشتن ، خط نوشتن ، خط کشیدن ، رقم زدن (۰/۲۵) ۷- دعا (۰/۲۵) ۸- غزال ، آهو (۰/۲۵)
۳	**پ) خودآزمایی (٤ نمره)** ۱- گل نرگس یا گل زرد (۰/۵) ۲- نویسنده ی ناشی و بی تجربه (۰/۵) ۳- توجه به معشوق حقیقی (۰/۲۵) و در نظر نگرفتن ظواهر (۰/۲۵) یا هر پاسخی نظیر این مفهوم. ٤- دریا : وجود حق تعالی (۰/۲۵) شبنم : هر چیزی غیر از خدا یا سایر پدیده های هستی . (۰/۲۵) ۵- برای نشان دادن برتری شهیدان و یا برای نشان دادن شرم گل ازشهادت وایثار یا نظایر آن. (۰/۵) ٦- آسمان (۰/۵) ۷- با گریه خود را آرام می کردم . (۰/۵) یا هر مفهوم مشابه دیگر . ۸- تحریک کردن ، فریب دادن (۰/۵)
٤	**ت) دانش های ادبی (۳ نمره)** ۱- فخرالدّین علی صفی (۰/۲۵) ۲- گنجشک و جبرئیل (۰/۲۵) ۳- تاریخ مسعودی (۰/۲۵) ٤- حقّ الیقین یا مرآت المحقّقین (۰/۲۵) ۵- دامن می کشد : الف) دوری می کند . (۰/۲۵) ب) دامن مرا می کشد . (۰/۲۵) ٦- الف) نثر مرسل یا ساده (۰/۲۵) ب) نثر مصنوع یا متکلّف (۰/۲۵) ۷- بیانی که به جای اشاره ی مستقیم به چیزی (۰/۲۵) ، غیر مستقیم و با واسطه ی چیز دیگری بدان اشاره کند. (۰/۲۵) ۸- مصراع اول : مشبّه (۰/۲۵) ، مصراع دوم : مشبّه به (۰/۲۵)
۵	**ث) درک مطلب (٤ نمره)** ۱- الف) چون وزیر و دیگران به حسنک - که زندانی بوسهل بود - احترام گذاشتند. (۰/۵) ب) آهسته از روی خشم سخن می گفت ؛ غرغر می کرد . (۰/۵) ۲- الف) اسارت رستم (۰/۲۵) ، جنگیدن با اسفندیار (۰/۲۵) ب) در صورتی که اسفندیار را بکشد. (۰/۵) ۳- امانت همان پیغام طوطی است که نسبت به طو طیان هند اظهار اشتیاق کرده بود . (۰/۵) ٤- تقبیح دروغ گویی و سوگند دروغ خوردن . (۰/۵) ۵- نظم جهان هستی بی نظیر است (نظام جهانِ خلقت ، نظامی احسن است .) (۰/۵) ٦- دشت : گونه (۰/۲۵) راه نورد : اشک (۰/۲۵)
٦	**ج) شعر حفظی (۱ نمره)** ۱- آتش عشق (۰/۲۵) پروانه سان (۰/۲۵) ۲- وین چرخ مردم خوار را ، چنگال و دندان بشکنم (۰/۵)
	« همکار گرامی خسته نباشید » **جمع نمره ۲۰**

www.alm.loxblog.com